

SPRÁVA O STAVE ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

Základné údaje:

- 1. Názov územnoplánovacej dokumentácie**
Územný plán mesta Poltár
- 2. Obec**
Poltár
Samosprávny kraj
Banskobystrický samosprávny kraj
- 3. Obstarávateľ**
Mesto Poltár
- 4. Spracovateľ správy o stave územnoplánovacej dokumentácie**
Ing. Iveta Sabaková
- 5. Osoba odborne spôsobilá na obstarávanie**
Ing. arch. Jozef Dižka
- 6. Spracovateľ územnoplánovacej dokumentácie**
Ing. arch. Ľuba Dižková, Ing. arch. Jozef Dižka
- 7. Dátum spracovania správy o stave územnoplánovacej dokumentácie**
22.01.2025

Obsah:

- 1. Dôvody spracovania správy o stave územnoplánovacej dokumentácie**
Dôvodom spracovania správy o stave územnoplánovacej dokumentácie je skutočnosť, že platný územný plán mesta vrátane jeho zmien a doplnkov nebol od roku 2008 prehodnotený a nezohľadňuje súčasné požiadavky na rozvoj mesta. Okrem toho má mesto k dispozícii z územnoplánovacej dokumentácie len textovú časť a komplexný urbanistický návrh, dokumentácia ÚPN – M Poltár nie je kompletná.
Mesto má zámer pripraviť nový územný plán spracovaný na základe aktuálnych podkladov v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č.200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacími vyhláškami.
- 2. Posúdenie stavu aktuálnosti územnoplánovacej dokumentácie**
Mesto Poltár má spracovaný Územný plán mesta Poltár, ktorý bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Poltári, uznesenie č. 3/2001 B/I-1 zo dňa 21.06.2001.
Posledný Doplnok č.2 ÚPN mesta bol spracovaný v roku 2008. Je možné konštatovať, že platný územný plán mesta Poltár spracovaný na dnes už neaktuálnych mapových podkladoch v súčasnosti nie je aktuálny ani po obsahovej stránke.
- 3. Posúdenie aktuálnosti územnoplánovacej dokumentácie v znení zmien a doplnkov V nadväznosti na platný územný plán mesta boli spracované:**
 - Doplnok č.1
Spracovateľ: Projektová dokumentácia A.U.R.A., ateliér urbanizmu a architektúry,
Ing. arch. Jozef Dižka
Schválené: uznesením Mestského zastupiteľstva v Poltári, uznesenie č. 7/2001 zo dňa 21.11.2001.

- Doplňok č.2
Spracovateľ: Projektová dokumentácia A.U.R.A., ateliér urbanizmu a architektúry,
Ing. arch. Jozef Dižka
Schválené: uznesením Mestského zastupiteľstva v Poltári, uznesenie č. 5/2008
zo dňa 03.11.2008.

Predmetom Doplňku č.1 bolo na základe dostupného Dodatku č. 1 k VZN č.46/2001 rozšírenie zastavaného územia mesta dvoma lokalitami. Bližšia špecifikácia lokalít nie je k dispozícii, dostupný je len uvedený dodatok k VZN. K Doplňku č.2 nie je dostupný – zverejnený žiadny údaj. Uvedené doplnky nemajú spracované registračné listy. Z uvedených dôvodov je možné považovať tieto doplnky za neaktuálne.

4. Preskúmanie súladu územnoplánovacej dokumentácie s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou

Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj bol schválený Vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 dňa 09.06.1998.

Následne boli schválené nasledovné zmeny a doplnky ÚPN-VÚC Banskobystrického kraja:

- ÚPN – VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického kraja uznesením č. 611/2004 zo dňa 16. a 17. 12.2004
- ÚPN – VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 1/2007 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického kraja uznesením č. 222/2007 zo dňa 23.08.2007
- ÚPN – VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2009 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického kraja uznesením č. 94/2010 zo dňa 18. 06.2010
- ÚPN – VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického kraja uznesením č. 84/2014 zo dňa 05.12.2014
- ÚPN – VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2020 schválené Zastupiteľstvom Banskobystrického kraja uznesením č. 321/2024 zo dňa 07.03.2024

Platný Územný plán mesta Poltár nie je v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou minimálne v dopravnej vybavenosti územia, ochranných pásiem lesov a funkčnou plochou obytného územia v severnej polohe mesta.

5. Vyhodnotenie súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a územnoplánovacími podkladmi vo vzťahu k územnoplánovacej činnosti

Územnoplánovacia dokumentácia nie je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a územnoplánovacími podkladmi vo vzťahu k územnoplánovacej činnosti . Od schválenia posledného doplnku v roku 2008 došlo k rozsiahlym legislatívnym zmenám, ktoré nie sú premietnuté do platného ÚPN- M Poltár.

6. Vyhodnotenie súladu územnoplánovacej dokumentácie aktuálnymi podmienkami rozvoja územia regiónu vo väzbe na susedné regióny

Makropoloha mesta je nevýhodná – mesto Poltár je od najrozvinutejších európskych centier, ako aj od centier s najväčším potenciálom budúceho rozvoja, značne vzdialené. V makroregionálnej mierke existujú viaceré rozvojové koncepty. Tie rôznym spôsobom prepájajú hlavné rozvojové centrá Európy (najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja). Je zrejmé, že mesto Poltár je od týchto centier značne vzdialené.

Mezopoloha mesta je výhodnejšia – mesto leží v blízkosti dvoch menších (Lučenec a Rimavská Sobota) centier zamestnanosti a terciárnej obslužnosti. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín miest (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho

zázemie. Poltár je sídlom zaradeným až do štvrtej skupiny centier osídlenia a najbližšie centrá osídlenia vyššej kategórie predstavujú mestá Lučenec a Rimavská Sobota (obe sú v 2a. skupine centier osídlenia).

Poltár neleží na žiadnej rozvojovej osi, avšak v jeho blízkosti prechádza rozvojová os I. stupňa, čo (teoreticky) vytvára priaznivé predpoklady pre možný rozvojový impulz pre mesto z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov. Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad, Levoču a Prešov a juhoslovenským koridorom cez Zvolen, Lučenec a Rožňavu. Poltár leží 15 km od tejto najvýznamnejšej rozvojovej osi.

Na územnoplánovaciú dokumentáciu mesta Poltár nemajú vplyvy rozvojové zámery susedných regiónov.

7. Vyhodnotenie súladu územnoplánovacej dokumentácie a súčasného stavu krajinej štruktúry a štruktúry osídlenia regiónu a tendencií vývoja

Charakteristickým druhom osídlenia podhorských oblastí okresov Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Zvolen a Žarnovica je rozptýlené osídlenie osád a lazov so zachovanou charakteristickou ľudovou architektúrou obytných a hospodárskych budov citlivo zakomponovaných v krajinnom prostredí. V súlade s nadradenou ÚPD Banskobystrického kraja patrí mesto Poltár do centier osídlenia štvrtej skupiny, ktoré tvoria obce plniace v zásade funkciu regionálneho významu: Tornaľa, Žarnovica, Dudince, Hriňová, Poltár, Tisovec. Stav krajinej štruktúry a štruktúra osídlenia regiónu nemajú vplyv na katastrálne územie mesta.

8. Vyhodnotenie súladu územnoplánovacej dokumentácie a vplyvu demografických, sociálnych, environmentálnych a ekonomických vývojových tendencií na územný rozvoj regiónu, obce

Nakoľko mesto Poltár má spracovaný Územný plán mesta Poltár, ktorý bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Poltári, uznesenie č. 3/2001 B/I-1 zo dňa 21.06.2001 a posledný Doplnok č.2 ÚPN mesta bol spracovaný v roku 2008 je možné konštatovať, že platný územný plán mesta Poltár nie je v súlade s demografickými, sociálnymi, environmentálnymi a ekonomickými vývojovými tendenciami na územný rozvoj mesta.

V súčasnosti získané údaje a podklady patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia.

9. Vyhodnotenie urbanistickej štruktúry, krajinej štruktúry a limitov územia

Mesto Poltár leží na úpäti Slovenského rudohoria na severovýchode Lučenskej kotliny v asymetrickej doline Poltarice. Rovinný chotár tvoria mladšie treťohorné uloženiny, štrky, piesky, íly poltárskej formácie a veporské kryštalínium, v doline tokov riečne uloženiny vo formáte nív a terás. Je tu jediné nálezisko kaolínu na Slovensku. Územie odvodňuje lpeľ, Uhorniansky potok a Poltárca. Zväčša je odlesnené, plochy listnatého lesa sú na severozápade, západe a juhu.

Urbanistická a krajinná štruktúra ako aj limity územia sú v platnom územnom pláne mesta aktuálne len čiastočne vzhľadom na rozvoj mesta od roku 2001, keď došlo k schváleniu ÚPN-M.

Je nevyhnutné v novom územnom pláne mesta aktualizovať funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia zohľadňujúc súčasné požiadavky na rozvoj jednotlivých funkčných plôch a ich priestorového usporiadania v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a ochranou

a tvorbou krajiny. Zároveň je nevyhnutné do nového územného plánu mesta zapracovať limity územia vyplývajúce z podmienok získaných v rámci prípravných prác, ktoré v platnom ÚPN-M absentujú.

10. Vyhodnotenie potreby zmeny textovej záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie

V nadväznosti na skutočnosti uvedené v predchádzajúcich kapitolách mesto má záujem o spracovanie a schválenie nového územného plánu, ktorý bude akceptovať súčasné požiadavky na jeho rozvojové zámery a limity využívania územia, je zmena textovej záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta neaktuálna.

11. Vyhodnotenie potreby zmeny grafickej záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie

Ako v predchádzajúcom bode .

12. Vyhodnotenie podnetov na zmenu územnoplánovacej dokumentácie a ich súladu so zadaním

Územný plán mesta Poltár z roku 2001 bol spracovaný na základe urbanistickej štúdie nahrádzajúcej koncept riešenia, ktorej podkladmi boli prieskumy a rozbory. Pokyny na vypracovanie návrhu ÚPN-M boli schválené v roku 1997. Nakoľko zadanie nebolo spracované vyhodnotenie súladu so zadaním nie je možné.

Záver:

1. Návrh a zdôvodnenie ďalšieho postupu a spôsobu aktualizácie územnoplánovacej dokumentácie

Mesto má zámer nahradiť platný územný plán z roku 2001 novým územným plánom spracovaným postupom podľa zákona č.200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacími vyhláškami. Dôvodom tohto postupu je strata aktuálnosti platného územného plánu mesta.

2. Obstaranie novej územnoplánovacej dokumentácie

Dôvodom pre vypracovanie Územného plánu mesta Poltár je zámer mesta obstaráť pre mesto územnoplánovacia dokumentáciu v zmysle zákona č.200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov, ktorá zosúladí a usporiada záujmy a zámery mesta v jeho katastrálnom území a navrhne koncepciu územného rozvoja mesta. Územným plánom mesta sa zdefinujú väzby jednotlivých funkčných plôch celého územia mesta, stanoví sa rozsah a potreby infraštruktúry v kontexte širších vzťahov regiónu. Ide o potrebu vypracovať územný plán mesta ako dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja.

3. Obstaranie zmien a doplnkov

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je spracovanie zmien a doplnkov neaktuálne.